

**EURONEWS – OM SPECIALPEDAGOGISKA VERKSAMHETER I EUROPA
NR. 17**

I DETTA NUMMER ...

Vår direktör har ordet.....	2
1. Bedömning och inkludering – Riktlinjer och metoder, ny projektinformation från the Agency	3
2. Specialpedagogiska studier från ÖSTERRIKE och SVERIGE.....	6
3. Möten i SPANIEN, SCHWEIZ och the Agency's möte i NEDERLÄNDERNA	8
4. Nya projekt i ÖSTERRIKE, ISLAND, TYSKLAND och ESTLAND.....	11
5. Nya riktlinjer i DANMARK, FRANKRIKE, PORTUGAL, POLEN och NEDERLÄNDERNA.....	15
Information om EuroNews.....	20

Vår direktör har ordet

Kära läsare,

Välkomna till det senaste numret av EuroNews!

I detta nummer finns en artikel om den första fasen av the Agency's tematiska projekt "Bedömning och inkludering – Riktlinjer och metoder". Fokus för projektet har varit bedömningar som grund för lärande och undervisning i inkluderande undervisningsmiljöer för yngre elever. Projektet behandlar styrdokument och riktlinjer för kartläggning i inkluderande undervisningsmiljöer samt vilket inflytande dessa har på rutiner för kartläggning. Mer information om projektet kommer.

Detta nummer av Euronews innehåller också nyheter från våra nya medlemsländer. Det finns information om studier från Österrike och Sverige, möten i Spanien och Schweiz, projekt i Estland, Tyskland och Island, samt om nya riktlinjer i Danmark, Frankrike, Nederländerna, Polen och Portugal.

Vi önskar er en intressant läsning med mycket nyheter från the Agency och våra medlemsländer.

Cor Meijer
Direktör

1. Bedömning och inkludering – Riktlinjer och metoder, ny projektinformation från the Agency

Detta är titeln på den senaste rapporten från the Agency. Projektet startade 2005 och har 23 deltagande länder. Målet har varit att undersöka vad begreppet inkluderande bedömning innebär och hur verksamheter och riktlinjer för bedömning kan fungera som stöd för lärande i undervisningen för yngre elever.

Bedömning som främjar inkludering

Deltagare i projektet har definierat bedömningar som inkludering på följande sätt ...

Ett förhållningssätt till bedömningar i de ordinarie skolmiljöerna där riktlinjer och metoder är utformade för att så långt som möjligt främja alla elevers lärande. Det övergripande målet för bedömningar som främjar inkludering är att riktlinjer och metoder ska främja en framgångsrik inkludering av alla elever som riskerar exkludering (däribland elever i behov av särskilt stöd).

Bedömningar som främjar inkludering ses som en viktig **målsättning för beslutsfattare och yrkesverksamma inom utbildningsområdet.**

Ett syfte med the Agency's projekt är att **metoder för bedömningar som främjar inkludering ska kunna** fungera som modell för bedömningar i allmänhet ...

De principer som finns för bedömningar som främjar inkludering stödjer också undervisning och lärande för alla elever. Nya rutiner för bedömningar som främjar inkludering visar sig vara bra för alla elever.

Principer för bedömningar som främjar inkludering

Bedömningar som främjar inkludering syftar särskilt till att förhindra segregering genom att **fokusera på rutiner för lärande och undervisning som främjar inkludering** i de ordinarie skolmiljöerna. Man vill så långt som möjligt undvika olika slags diagnostisering.

Bedömningar som främjar inkludering kan bara förverkligas inom **lämpliga ramar av riktlinjer** och med en **bra skolorganisation och stöd till lärare** som själva har en positiv attityd till inkludering.

Detta innebär att ...

... De olika behov som elever kan ha, har beaktats och tagits med i alla riktlinjer för bedömningar, generella bedömningar såväl som bedömningar av behov av särskilt stöd.

... Alla elever har rätt att omfattas av bedömningar som främjar inkludering, de som är i behov av särskilt stöd såväl som deras klasskamrater.

... Förhållningssätt och alla metoder för bedömning ska komplettera och vara underlag för varandra.

... Bedömningar syftar till att främja mångfalden genom att synliggöra och värdesätta alla

elevens framgångar och resultat.

Fokus i bedömningar som främjar inkludering

Syftet med dessa bedömningar är att **förbättra lärandet för alla elever i de ordinarie skolmiljöerna**. Alla rutiner, metoder och verktyg för bedömningar som främjar inkludering ska ge **underlag för undervisning och lärande samt stödja lärare i deras arbete**.

Bedömningar som främjar inkludering syftar till att **stärka de berörda eleverna** genom att ge dem **insikt i det egna lärandet**. Bedömningarna ska också fungera som motivation och uppmuntran för det fortsatta lärandet.

I bedömningar som främjar inkludering ingår ...

... En rad metoder och strategier som alla syftar till att samla ett bra underlag för elevens lärande i praktiska såväl som teoretiska ämnen.

... Delar som kan fylla andra funktioner än att ge underlag för undervisning och lärande, till exempel utredningar av behov av stöd eller styrning av utbildningskriterier som är baserade på gemensamma begrepp och värderingar om bedömning och inkludering liksom principer om delaktighet och samarbete.

... Metoder för att rapportera om undervisningens resultat, men som också ger lärare information om hur de kan utveckla och förbättra lärandet för alla elever.

... Beslutsfattande som baseras på flera källor som visar hur lärandet har sett ut under en längre tidsperiod. Detta ger en kvalitativ information om elevens lärandeprocess och utveckling, inte bara kortfattad information.

... Information som är insatt i ett undervisningssammanhang och tar hänsyn till faktorer om situationen i hemmet eller miljön som kan påverka elevens lärande.

... Att bedöma de faktorer som stödjer inkludering för en enskild elev för att kunna fatta bra beslut om stöd, om arbetet i klassen samt om övergripande frågor i skolan.

... Ett aktivt deltagande av klasslärare, elever, föräldrar, klasskamrater och andra deltagare i bedömningsarbetet.

Ny information

Allt detta och ytterligare material från projektet finns tillgängligt på:

www.european-agency.org/site/themes/assessment/

- **23 nationella rapporter** beskriver riktlinjer och metoder för bedömning i de egna länderna.
- En **webbaserad databas** med information från de deltagande länderna.
- En **sammanfattning** på 19 olika språk.

Projektet går nu in i sin andra fas. All information från projektet kommer att läggas ut på webbplatsen.

För mer information:

European Agency for Development in Special Needs Education
secretariat@european-agency.org

2. Specialpedagogiska studier från ÖSTERRIKE och SVERIGE

2.1 ÖSTERRIKE – En ny studie om individuella undervisningsplaner

En ny studie från Österrike om individuella undervisningsplaner (IUP) för elever i behov av särskilt stöd har visat intressanta resultat.

Under ett antal år har forskare inom det specialpedagogiska området ägnat stor möda åt att utveckla och att implementera individuella undervisningsplaner. I Österrike har arbetsgrupper tillsatts för att skapa verktyg som både är enkla att använda och relevanta i de aktuella verksamheterna. Det har också anordnats fortbildning om individuella undervisningsplaner och plattformar för webbaserad inläring har utvecklats med olika former av stöd.

Studien om genomförandet av IUP i läroplaner för specialundervisningen beställdes av utbildningsdepartementet för utbildning och kultur. Resultaten var förvånande med tanke på alla de insatser som beskrivits ovan.

Bara lite mer än hälften av de lärare som intervjuades tyckte att en IUP är viktig. Detta står i kontrast till skolinspektörernas åsikter, eftersom de alla var övertygade om betydelsen av IUP. Bara ungefär en fjärdedel av målgruppen sa att specialpedagogiska center var involverade i kvalitetsarbetet, trots att personalen på centren gav den uppgiften en hög prioritet.

Övergångar mellan olika stadier i utbildningen eller skolor kan fortfarande vara ett problem. 38 % av lärarna påstod att de vanligtvis utformar individuella undervisningsplaner utan att hämta information från elevens tidigare skola. Den största utmaningen är dock samordningen mellan kursplaner och den individuella planen. Mer än 50 % av lärarna tillstod att de inte kan leva upp till de kraven.

De individuella undervisningsplaner som analyserades i studien mötte bara delvis internationellt accepterade kvalitetsstandards:

- definitioner av konkreta mål för elever i behov av särskilt stöd under en överskådlig tidsperiod fanns i de flesta fall. En beskrivning av elevens aktuella utvecklingsnivå fanns dock inte alltid,
- detaljerade metoder beskrivs i hälften av de analyserade undervisningsplanerna, men vilka personer som är berörda och uppnådda delmål nämns sällan,
- skrivna överenskommelser om stöd som ges i samarbete mellan den egna skolan och verksamheter utanför skolan verkar ännu ofta saknas.

Dessa resultat ligger nu till grund för vidare diskussioner om hur man ska kunna stödja ett samarbete med lärare, stärka genomförandet av IUP i undervisningen, förbättra grund- och fortbildning för lärare och stödjande nätverk. På så sätt ska programmen få en större betydelse för skolpersonalen.

För mer information:

Irene Moser, the Agency's nationella samordnare för Österrike
irene.moser@pi.salzburg.at

2.2 SVERIGE – Elevers perspektiv på deltagande och utanförskap: särskolans möjligheter och begränsningar

Avhandlingens fokus är elever som bedömts ha en utvecklingsstörning, är mottagna i särskolan och i huvudsak har sin undervisning organiserad i särskoleklasser.

Studiens syfte var att öka kunskapen om vad det, ur ett delaktighetsperspektiv, kan betyda för elever att gå i en särskoleklass. I studien, som har ett inifrånperspektiv, intervjuades 24 elever i åldrarna 7-21 år. Observationer under elevernas skoldag gav ytterligare kunskap om deras vardag. Elevernas utsagor har sedan analyserats som skolberättelser (narratives).

Studien visar att särskolan har många olika innebörder. Den bidrar till elevernas delaktighet men skapar även problem med utanförskap. Två grundläggande problem var särskilt tydliga; bristande social delaktighet och brist på uppgiftsorienterad delaktighet.

Inflytande och en känsla av tillhörighet var ytterligare aspekter av delaktighet som framträdde i studien och som fick ökad betydelse för eleverna när de blev äldre. Tillhörigheten till särskolan skapade olika delaktighetskonflikter. Elevernas berättelser illustrerade i huvudsak tre olika sätt att hantera dessa konflikter, vilka alla hade implikationer av "vanliggörande".

Elevernas inifrånperspektiv visar att särskolan samtidigt kan ses som en möjlighet och som en begränsning för deras delaktighet i olika sammanhang. Denna sammansatta bild av att vara särskolelev kan förhoppningsvis bidra till en fortsatt diskussion om vägar att nå den politiskt och ideologiskt uttalade målsättningen om "en skola för alla".

För mer information:

Kristina Szönyi, Specialpedagogiska institutet
kristina.szonyi@sit.se

3. Möten i SPANIEN, SCHWEIZ och the Agency's möte i NEDERLÄNDERNA

3.1 SPANIEN – Det tredje mötet om utbildningssamarbete om specialpedagogik och inkludering med spansktalande länder i Amerika

Den 2 – 6 oktober 2006 var det spanska utbildnings- och vetenskapsministeriet tillsammans med Complutense-universitetet i Madrid värdar för det tredje mötet om utbildningssamarbete med spansktalande länder i Amerika. Mötet hade fokus på specialpedagogik och inkludering.

Representanter från utbildningsministerierna i Argentina, Bolivia, Brasilien, Chile, Colombia, Costa Rica, Dominikanska republiken, Ecuador, El Salvador, Guatemala, Honduras, Mexico, Nicaragua, Panama, Paraguay, Peru, Spanien och Venezuela deltog i konferensen. Målen för konferensen var att:

- erbjuda en plattform för utbyte av information om aktuell utveckling inom specialpedagogiken och den inkluderande undervisningen i de deltagande länderna,
- reflektera över begrepp med anknytning till inkluderande undervisning,
- uppmuntra goda exempel och utbyte av erfarenheter och arbetsmetoder,
- komma överens om ett nätverk för spansktalande länder i Amerika på regeringsnivå för utbildningen av elever i behov av särskilt stöd i undervisningen: RIINEE (Red Iberoamericana Intergubernamental de cooperación para la educación de personas con Necesidades Educativas Especiales),
- att komma överens om gemensamma uppgifter och att föra in dem i nätverkets planerade aktiviteter för 2007.

RIINEE uppstod inom ramen för det första mötet för utbildningssamarbete år 2004. Huvudsyftet var att bidra till utvecklingen av utbildningen för elever i behov av särskilt stöd, arbetet för en inkluderad undervisning och social inkludering samt en förbättrad livskvalitet. Under mötet tydliggjordes behovet av att utveckla ett arbetssätt som bygger på samarbete och ett ömsesidigt stöd mellan utbildningsministerierna i de iberio-amerikanska länderna. Man beslutade därför att skapa ett teknikbaserat nätverk inom området.

Generalsekreteraren för utbildning på det spanska utbildnings- och vetenskapsministeriet introducerade formellt nätverket under det andra samarbetsmötet i december 2005. Vid detta tillfälle ratificerades riktlinjer för nätverket. Man utformade också "The Statement of Madrid" för att utveckla riktlinjer som slår fast att personer i behov av särskilt stöd har rätt till en kvalitativ utbildning.

RIINEE's sekretariat finns på det spanska utbildnings- och vetenskapsministeriet. Nätverket har från början fått stöd av the European Agency for Development in Special Needs Education, CERMI (Spanska intresseorganisationen för personer med funktionshinder), RIADIS (Ibero-amerikanska nätverket för icke-statliga organisationer för personer med funktionshinder och deras familjer), RICOTEC (iberio-amerikanska nätverket för tekniskt samarbete mellan regeringar, som ger stöd åt äldre personer och personer med funktionshinder), IMSERSO (Ministeriet för sysselsättning och sociala frågor), UNESCO och OEI (Ibero-amerikanska statsorganisationen för utbildning, vetenskap och kultur), liksom av olika spanska universitet.

För mer information:

Jose Alfredo Espinosa, Education Advisor, spanska utbildnings- och vetenskapsministeriet
josea.espinosa@mec.es
wwwn.mec.es/educa/jsp/plantilla.jsp?id=2&area=riinee

Andrés Hernández Zalón, Spaniens styrelseledamot i the Agency
andres.hernandez@mec.es

3.2 SCHWEIZ – Schweizisk kongress om specialpedagogik, 2 – 5 september, 2007

Det schweiziska rikscntret för specialpedagogik, Zentralstelle für Heilpädagogik, i Lucerne och Lausanne har för femte gången anordnat “Den schweiziska kongressen för specialpedagogik” i Bern med temat “Övergångar”.

Temat övergångar valdes då övergångar mellan olika stadier och skolformer lämnar spår hos varje enskild individ och utgör en utmaning för utbildningssystemet. Övergångar inom skolsystemet, ända från det att eleven börjar skolan till dess att eleven går över i arbetslivet behandlades under kongressen.

För mer information:

Beatrice Kronenberg, nationell samordnare för Schweiz
beatrice.kronenberg@szh.ch

3.3 NEDERLÄNDERNA – The Agency’s möte i Scheveningen

Som en del av the Agency’s vårmöte anordnades ett seminarium med temat “elever med beteendessvårigheter i ordinarie sammanhållna skolor och klasser”. Representanter för the Agency’s medlemsländer och länder som deltar i the Agency som observatörer fanns med, liksom gäster inbjudna av det nederländska utbildningsdepartementet.

Under seminariet föreläste Hans Grietens (Belgien), Tjalling Zandberg, (Nederländerna) och John Visser (Storbritannien). Dessutom hölls tre workshops som presenterade olika aspekter av verksamheter för att stödja elever med beteendessvårigheter. Dessa hölls av Marca Geeraets (Bascule, Academic Centre for Child and Youth Psychiatry i Amsterdam/Duivendrecht), Ria van der Sar (CED gruppen i Rotterdam) och Marieke Visser (Universitetet i Groningen). Betydelsen av effektiva klassrumsstrategier för att stödja elever med svårigheter lyftes fram och man diskuterade tydliga klassrumsregler samt hur lärares kompetens ska kunna utvecklas.

Under seminarierna behandlades en rad ämnen. Man tog upp en analys av trender om huruvida svårigheter och funktionshinder har ökat eller minskat över tiden. Vidare fördes en diskussion om nödvändig utveckling och samarbete mellan utbildning och andra enheter som arbetar med ungdomsfrågor samt strategier för ordinarie sammanhållna skolor för att möta de behov som elever med beteendessvårigheter har.

Seminariet var inledningen till vidare diskussioner på detta tema. Under hösten 2007 kommer ett uppföljande seminarium att hållas i Oslo. En sammanfattning kommer att finnas

tillgängliga efter mötet.

För mer information:

European Agency for Development in Special Needs Education
secretariat@european-agency.org

4. Nya projekt i ÖSTERRIKE, ISLAND, TYSKLAND och ESTLAND

4.1 ÖSTERRIKE – “QSP” (Kvalitet i Specialundervisningen): ett forsknings- och utvecklingsprojekt

En kommitté av sakkunniga som utsetts av det österrikiska utbildningsdepartementet, menar att beredskapen för reformer inom specialundervisningen har minskat och att det finns en brist på kvalitet inom området. En djupgående utvärdering av hela den specialpedagogiska sektorn föreslås, som också skulle täcka den inkluderande och ordinarie sammanhållna skolan.

“Federal Institute for Educational Research, Innovation and Development in Education” initierade projektet “Kvalitet i specialundervisningen” (QSP). Syftet med projektet var att hitta en balans för specialundervisningen i Österrike: att peka på styrkor och svagheter i riktlinjer, administration och undervisning och att bygga vidare på resultaten genom att utveckla förslag till reformer.

Den första fasen av projektet bestod av en granskning, där 160 personer med anknytning till specialundervisning deltog, om aktuella förhållanden och möjlig utveckling. I den andra fasen etablerades expertgrupper med stöd av den ursprungliga projektledningen, för att utarbeta hållbara förslag till reformer inom fem områden:

1. kvalitetsstandards för klassrumsundervisning för elever i behov av särskilt stöd,
2. att arbeta med individuella undervisningsplaner som ett verktyg i undervisningen, för utvärdering och för kvalitetssäkring,
3. utvecklandet av mer objektiva strategier för att upptäcka behov av särskilt stöd,
4. att göra resursfördelning för särskilt stöd mer flexibelt för att stödja förebyggande åtgärder,
5. att främja en utveckling av professionella identiteter och självbilder hos lärare som arbetar med elever i behov av särskilt stöd.

Resultaten av detta projekt presenterades i december 2006. De kan laddas ner från projektets webbplats: <http://qsp.or.at>

Som resultat av detta förbereds nu en sammanställning av ett lagförslag om kvalitetsutveckling inom specialundervisningen i Österrike.

För mer information:

Dr. Werner Specht
werner.specht@zse2.at
<http://qsp.or.at>
<http://www.bifie.at/>

4.2 ISLAND – Stipendium till Freyja Haraldsdóttir för föreläsningsserien “Det är ett privilegium att leva med funktionshinder”

Freyja Haraldsdóttir har fått ett stipendium av Islands utbildningsminister och socialminister för att besöka gymnasieskolor och tala om hur det är att leva med funktionshinder.

Freyja kallar sin föreläsningsserie “Det är ett privilegium att leva med funktionshinder”.

Freyja som själv har ett gravt funktionshinder gick ut Fjölbrautaskólinn í Garðabæ (ett gymnasium i Garðabær) som skolans bästa student i december 2005, efter tre och ett halvt års studier.

Med sin föreläsningsserie vill Freyja:

- öppna elevernas ögon för den värld som personer med funktionshinder lever i,
- få människor att diskutera frågan om “en skola för alla”,
- visa att med rätt stöd och attityd är det inte bara nackdelar med att leva med ett funktionshinder.

Freyja hoppas kunna besöka alla gymnasieskolor på Island under sin föreläsningsserie.

För mer information:

Ásgerður Ólafsdóttir, ansvarig för Specialpedagogik på departementet
asgerdur.olafsdottir@mrn.stjr.is

4.3 TYSKLAND – En plattform för lärande med datorstöd för elever med kognitiva funktionshinder

Det är ingen tvekan om att datorer kan fungera som stöd för lärande för elever med kognitiva funktionshinder. Det finns dock en brist på professionellt utvecklad mjukvara för denna målgrupp. Det finns produkter som är utvecklade av specialpedagoger som har en hög pedagogisk kvalitet, men dessa brister ofta i teknisk kvalitet. Det finns också tekniskt välutvecklade produkter men med ett sämre pedagogiskt värde.

Målet med ett pågående tvärvetenskapligt projekt, som samordnas av “Knowledge Media Research Center” in Tübingen, är att komma förbi dessa problem genom att utveckla en plattform för lärande som bygger på principer om tillgänglig design för just denna målgrupp.

Huvudsyftet är att integrera datorn i den dagliga undervisningen och lärandet, ge stöd åt elever i deras lärande utan att behöva omarbete beprövade undervisningsmetoder. Projektet tar tillvara kompetensen hos lärare som arbetar med elever med kognitiva funktionshinder, datorforskare och psykologer. Under det första året utvecklades moduler för visuell perception, läs- och skrivinlärning samt matematikinlärning. För att skapa en bra tillgänglighet till dessa moduler kommer ett särskilt skrivbord skapas för målgruppen.

De första erfarenheterna hos lärare och elever som har använt programmet har varit mycket positiva. Modulerna kan lätt anpassas av läraren för att möta elevernas olika

behov. På detta sätt blir eleverna motiverade och arbetar intensivt med programmet.

Tillsammans med lärare kommer nuvarande innehåll att förbättras och nya moduler att utvecklas. På så sätt kan lärare enkelt utforma sin egen undervisning. Programhjälp kommer att utvecklas som kan guida lärare genom processen att utforma och anpassa uppgifter för enskilda elever. Slutligen kommer mallar för elever i olika åldrar att utvecklas. På så sätt kan projektet undersöka om plattformen kan vara av intresse även för andra åldrar och undervisningsformer.

För mer information:

Andreas Lingnau och Peter Zentel, "Knowledge Media Research Center"
a.lingnau@iwm-kmrc.de
p.zentel@iwm-kmrc.de

Thomas Mästle, Christian-Hiller-Schule
t.maestle@christian-hiller-schule.de

4.4 TYSKLAND – Vidareutbildning för inkluderande undervisning 2006 - 2008

För att förhindra att fler elever faller ur det ordinarie skolsystemet, behöver skolpersonal bli mer kompetenta. Enligt Salamanca deklARATIONEN 1994 ska skolor vara beredda att ta emot alla elever, oavsett fysiska, intellektuella, sociala, emotionella, språkliga eller andra förmågor. Dessa krav kan sammanfattas i begreppet "inkluderande undervisning", som är en utveckling av begreppet integrerad undervisning".

BZI (Beratungszentrum Integration – Stödcentrum för integration) arbetar för att möta dessa krav genom att utforma ett vidareutbildningsprogram för "inkluderande undervisning". Målet med detta program är att vidga deltagarnas kompetens i fråga om individualiserad undervisning i heterogena grupper. Det syftar till att förbättra strategierna för en individualiserad undervisning, hantera förändringar i inlärningsmiljön och möta de nya kraven på lärarrollen.

BZI erbjuder ett tvåårigt program med olika moduler som behandlar ämnen som ledarskap i skolan, lärande och undervisning, yngre och äldre elever, den sociala miljön och gruppen. Målet är att nå kollegor från alla slags skolor som undervisar i klass 1 - 6.

Vidareutbildningsprogrammet om inkludering använder resultat från nya studier om undervisning och lärande och aktuell litteratur inom utbildningsområdet. Kursdeltagare ingår under en tvåårsperiod i en och samma studiegrupp vilket möjliggör för dem att individualisera sin egen inlärningsprocess och att diskutera frågor som rör individualiserad undervisning i sin grupp. Det slutgiltiga målet för programmet är att deltagarna ska utveckla sin kompetens i ämnen och metoder såväl som social och personlig utveckling, kort sagt bli experter i inkluderande undervisning.

För mer information:

Reinhilde Böhm

Reinhilde.Boehm@li-hamburg.de
<http://www.li-hamburg.de/>

4.5 ESTLAND – Straff eller stöd för elever med emotionella svårigheter och beteendesvårigheter?

Ungdomar i specialskolor för elever med emotionella och beteendesvårigheter (EBD) i Estland var målgruppen för ett projekt som finansierades av det estländska utbildningsdepartementet. Projektets huvudsyfte var att hitta bevis för en balans mellan två motsatta förhållningssätt för att bemöta ungdomar som har stora emotionella och beteendesvårigheter: straff kontra stöd.

Forskning har visat att omkring 5% - 6% av alla ungdomar som begår överträdelser svarar för mer än 50% av alla kända brott i sin åldersgrupp. Kort sagt, en liten del av ungdomarna begår en stor majoritet av alla brott. Med ett utbildningsperspektiv har dessa ungdomar vanligtvis identifierats ha emotionella och beteendesvårigheter.

Projektet fann omfattande bevis för att bestraffande förhållningssätt inte är så effektiva som strukturerade åtgärdsprogram som har fokus på förändring av beteenden hos ungdomarna. Stödprogram som lär eleverna positivt socialt beteende och andra effektiva sociala förmågor, praktiska yrkeskunskaper och som har tyngdpunkten på en mjuk övergång från skola till en arbetsplats, specialskola till ordinarie sammanhållna skolor eller vanliga arbetsplatser, har relativt bättre effekt.

Ett annat fokus för projektet var att undersöka hur sociala nätverk mellan ungdomar med emotionella och beteendesvårigheter ser ut och fungerar, både i skolan och efter att de lämnat skolan. Ungdomar med en lång historia av misslyckande i skolan lyckades ofta väl när de hade möjlighet att smälta in i en mindre grupp med mer individualiserad uppmärksamhet från ett stödjande nätverk av lärare och specialister. Trots att specialskolor ibland ligger långt hemifrån har de ibland kunnat ge den största stabiliteten och förbättrat ungdomarnas studieresultat.

Skiftet från straff till stöd är en viktig utmaning för att utveckla hela systemet för specialskolor i Estland.

För mer information:

Kristi Kõiv, Projektledare, Institutionen för pedagogik, Universitetet i Tartu
kristi.koiv@ut.ee

5. Nya riktlinjer i DANMARK, FRANKRIKE, PORTUGAL, POLEN och NEDERLÄNDERNA

5.1 DANMARK – Den Nationale Videns- og Specialrådgivningsorganisation (VISO): nya riktlinjer för Danmarks utbildning och socialtjänst.

Danmark har nyligen genomgått en storskalig strukturell reform av lokala myndigheter. Systemet med län har ersatts med ett nytt system som delar in Danmark i fem stora regioner som är ansvariga för uppgifter inom sjukvården. Antalet danska kommuner har minskat från 275 till 98 och dessa är nu ansvariga för utbildning och socialtjänst.

I den strukturella reformen har det varit viktigt att säkerställa att särskilt stöd finns tillgängligt för komplicerade sociala eller specialpedagogiska behov. VISO har bildats för att säkerställa detta.

VISO har som målsättning att garantera tillgång till specialistrådgivning för de mest komplicerade fallen, oavsett var personen bor. VISO har det expertnätverk som krävs för att garantera en hög kvalitativ nivå när det gäller att upptäcka problem och hitta strategier, intervention och kompenserande stöd för att förbättra situationen för den enskilde medborgaren.

VISO kommer att ge stöd åt kommuner att ge särskild rådgivning åt de grupper som behöver det:

- barn, ungdomar och vuxna med funktionshinder,
- barn och ungdomar med sociala eller beteendeproblem,
- socialt utsatta grupper, däribland patienter i den socialpsykiatriska vården,
- specialundervisning och särskilt stöd i undervisningen till barn, ungdomar och vuxna.

VISO kommer att samla, bearbeta och sprida kunskaper inom dessa områden, nationellt såväl som internationellt.

VISO består av tre delar. En central enhet (Danskt center för särskild rådgivning) kommer att ta emot och fördela ansökningar om särskilt stöd och utredningar. Ett nätverk av sakkunniga i kommunerna, regionerna och den privata sektorn kommer att ge särskilt stöd till medborgarna, kommuner och institutioner. Slutligen kommer det att finnas ett antal kunskapscenter inom området funktionshinder.

För mer information:

Bo Beck, avdelningschef, VISO – den Nationale Videns- og Specialrådgivningsorganisation, Danmark
bbe@spesoc.dk

Preben Siersbaek, nationell samordnare för Danmark
Siersbaek@uvm.dk

5.2 FRANKRIKE – Ett nytt nationellt högre institut för utbildning, forskning och anpassad undervisning för ungdomar med funktionshinder har bildats (the National

Higher Institute of Training, Research and Adapted Teaching for the Education of Young People with Disabilities) INS HEA

Lagen om mänskliga rättigheter och möjligheter till deltagande och medborgarskap för personer med funktionshinder, från februari 2005, slog fast att: "pågående och grundläggande personlig yrkesutbildning, som bidrar till målen om anpassad utbildning och integration av barn och ungdomar med funktionshinder ... ska vara ett ansvar för en nationell offentlig institution ... under utbildningsministern och ministern för högre utbildning."

Mål, metoder för organisation och verksamhet samt sammansättningen av institutets styrelse bestäms av ett dekret från december 2005, med nr. 2005-1754. INS HEA representerar också Frankrike i the European Agency for Development in Special Needs Education.

Institutet planerade att påbörja sin verksamhet i två steg med ett symposium och en publikation under skolåret 2006-2007.

Symposiet "Towards a Network of Training and Research for the Schooling of Pupils in a Situation of Disability or Difficulty", som det nationella utbildningsdepartementet var värdar för, gav tillfälle att presentera institutets målsättningar liksom dess kompetensområden inom området funktionshinder och elever i behov av särskilt stöd.

Utbildare från INS HEA arbetade med partners i och utanför Frankrike på universitet eller organisationer inom ramen för några utvalda verksamheter. Under symposiet presenterades bredden av de verksamheter institutet bedriver i fråga om forskning och utredningar, utbildningsprogram och produktion. Särskilt prioritet gavs åt vissa problem och angelägna frågeställningar.

En publikation planerades till sommaren 2007. Den innehåller material från andra utbildningssamordnare och partners till INS HEA med målsättningen att mer heltäckande täcka institutets mål och kompetensområden.

För mer information:

Janine Laurent-Cognet och Nel Saumont, the Agency's nationella samordnare för Frankrike
dpri@inshea.fr

5.3 PORTUGAL – Handlingsplan för "Integration av personer med funktionshinder eller oförmåga", 2006 - 2009

Den första handlingsplanen för integration av personer med funktionshinder publicerades i Portuguese Official Journal, som resolution no. 120, den 21 september 2006.

Handlingsplanen sträcker sig från 2006 till 2009 och är ett ansvarsområde för Departementet för arbete och social säkerhet, även om andra ministerier också kommer att arbeta med att uppfylla de mål som handlingsplanen har.

Målen är att:

- främja mänskliga rättigheter och medborgarskap,
- integrera frågor om funktionshinder i riktlinjer inom olika områden i samhället,
- garantera tillgänglighet till service, utrustning och produkter,
- förbättra tillgängligheten till utbildning och anställning,
- använda mänskliga resurser på bästa sätt.

Strategin grundar sig på tre huvudprinciper:

1. förbättrade metoder för tillgänglig information,
2. förbättrade utbildningsnivåer, kvalifikationer och sysselsättning,
3. garanterade bostäder och acceptabel levnadsstandard.

För utbildningssektorn är följande åtgärder och målsättningar aktuella:

- införandet av en läroplan för portugisiskt teckenspråk,
- distributionen av digitalt anpassade läromedel till elever med grav synskada,
- att omorganisera privata skolinstitutioner till resurscenter (eftersom de flesta elever i behov av särskilt stöd är integrerade i de ordinarie sammanhållna skolorna),
- att i lag reglera deltagandet av studerande i högre utbildning,
- bildandet av 25 specialpedagogiska resurscenter.

Faktum är att vissa av dessa åtgärder redan är under utveckling. En del förändringar infördes under innevarande skolår inom ramen för det befintliga systemet för specialundervisning, med bildandet av en ny "specialpedagogisk" undervisningsgrupp. Skolor har kompletterat sina lärarkårer med specialpedagogisk kompetens. En annan viktig förändring som inträffade under året gjorde att lärare kan stanna kvar på samma skola i mer än 3 år, vilket ger mer stabilitet för skolan. Detta kommer alla elever ha nytta av och särskilt elever i behov av särskilt stöd.

För mer information:

Filomena Pereira, Portugals representant i the Agency's styrelse
filomena.pereira@dgidc.min-edu.pt
<http://www.mtss.gov.pt/docs/Paipdi.pdf>

5.4 POLEN – EU's strukturfonder stöder lika utbildningsmöjligheter för elever i behov av särskilt stöd i polska skolor.

Som en följd av ett regeringsdirektiv om utbildning för elever i behov av särskilt stöd, utvecklar det polska utbildningsdepartementet den inkluderande undervisningen inom ramen för program med stöd av EU's strukturfonder.

Ett av de regeringsprogram som för närvarande håller på att genomföras är ett projekt för att utreda tidigt stöd för barn i riskzonen och deras föräldrar. Projektet innefattar samordnat tvärprofessionellt, integrerat och fortgående stöd för barn med funktionshinder. Målet med projektet är att ge stöd åt mycket små barn och deras familjer, från dess att funktionshindret blir diagnostiserat till dess att barnet når skolåldern.

Sedan 2005 har ministeriet arbetat med ett projekt för att tillhandahålla ny utrustning för att underlätta undervisningen för elever i behov av särskilt stöd. Projektet utgör en del av ett program med titeln "the Operative Sector Programme: The Development of Human

Resources in the Years 2004 - 2006”.

Projektet vänder sig till skolor som undervisar elever med olika funktionshinder. Hittills har 4,400 inkluderande skolor och specialskolor i Polen blivit utrustade med:

- utrustning för “Tomatis metoden”,
- undervisningsmaterial för special- och inkluderande undervisning,
- språkcenter,
- utrustning för “Biofeedback therapy”,
- undervisningsmaterial för elever med synskada,
- speciella undervisningsmaterial för olika ämnen.

Lärare och behandlingspersonal på de skolor som fått utrustningen har erbjudits utbildning och fått en introduktion till nya förhållningssätt i undervisningen av elever i behov av särskilt stöd. Erfarenheten är att kombinationen av utbildning och läromedel är avgörande för en verklig förbättring av kvaliteten i den undervisning som erbjuds elever i behov av särskilt stöd i alla slags undervisningsmiljöer.

Under 2007 planeras att ytterligare 1500 skolor och förskolor ska utrustas. Utbildningsministeriet har också för avsikt att upphandla utrustning för sensomotorisk träning liksom datorutrustning för elever med fysiska funktionshinder och talsvårigheter. Lämplig utbildning för lärare kommer också att tillhandhållas.

Projektet ger möjligheter att utrusta skolor med förstklassig utrustning som stöd för undervisningen för elever i behov av särskilt stöd. Samtidigt vill man stärka lärares förmåga och uppmuntra skolor att utveckla och genomföra inkluderande undervisning.

För mer information:

Alina Sarnecka, Polens representant i the Agency's styrelse
Alina.Sarnecka@menis.gov.pl

5.5 NEDERLÄNDERNA – “A Duty to Care”: ny utveckling inom specialpedagogiken i Nederländerna

“A Duty to Care” innebär att skolstyrelser i kommuner, som är fria att besluta hur de ska möta sina elevers behov, också är ansvariga för att erbjuda tillfredsställande utbildning till alla elever som ansöker om att gå i den skolan.

Principen “A Duty to Care” grundar sig i lagen enligt vilken ansvaret för alla elever i behov av särskilt stöd överförs till de ordinarie sammanhållna skolorna. Regeringen kräver på detta sätt att skolorna ska möta elevernas behov, erbjuda god undervisning, utvärdera effekter och arbeta inom givna ekonomiska ramar. Troligen kommer skolor i vissa fall att samarbeta med andra skolor för att möta behov hos elever med komplexa behov av stöd.

De nya principerna överensstämmer med övrig aktuell utveckling i Nederländerna, såsom avregleringar, stärkandet av skolstyrelsernas autonomi och decentralisering. De överensstämmer också med slopandet av vissa regleringar och specifika lagar. En viktig tanke är att regeringen i mindre omfattning ska genomföra regleringar utan enbart ta avgörande initiativ.

“A Duty to Care” syftar uttryckligen mot att stärka lärandeprocesser. En nackdel kan dock vara att skolor kan komma att utvecklas åt olika håll, vilket kan leda till större skillnader mellan skolorna och att misstag begås. Centraliserade system kan dock också ha nackdelar.

Den huvudsakliga anledningen till de nya principerna är att utbildning i Nederländerna allt mer har kommit att präglas av byråkrati. Det har funnits att antal regleringar och dessa har börjat fungera som hinder för ny utveckling. Regleringarna för specialundervisning betraktas som särskilt komplexa och tidskrävande. Detta kan bidra till bristen på flexibilitet i klassrummen och att vissa elevers behov inte blir tillgodosedda. Planen är nu att låta förberedelserna för genomförandet av “a Duty to Care” ta god tid, från 2010 och framåt.

För mer information:

Sip-Jan Pijl, the Agency's nationella samordnare för Nederländerna
s.j.pijl@rug.nl

Information om EuroNews

The European Agency for Development in Special Needs Education är en oberoende och självstyrande organisation, som stöds av medlemsländerna och europeiska institutioner (Kommissionen och Parlamentet). Framställandet av detta dokument har gjorts möjligt genom stöd av the Agency's medlemsländer och av EU kommissionens generaldirektorat för utbildning och kultur, (http://europa.eu.int/comm/dgs/education_culture/index_en.htm).

De uppfattningar som uttrycks av enskilda personer eller aktörer i detta nyhetsbrev företräder inte nödvändigtvis The Agency's, medlemsländernas eller de europeiska institutionernas officiella ståndpunkter. Kommissionen kan inte ställas till svars för någon användning av informationen i detta dokument.

Utdrag från detta nyhetsbrev är tillåtna under förutsättning att en tydlig källa anges. Nyhetsbrevet finns i ett fullt tillgängligt elektroniskt format och på andra språk på the Agency's webbplats: www.european-agency.org

Sekretariat:
Østre Stationsvej 33, DK-5000, Odense C, Danmark
Tel: +45 64 41 00 20
secretariat@european-agency.org

Brysselkontor:
3 Avenue Palmerston, BE-1000, Bryssel, Belgien
Tel: +32 2 280 33 59
brussels.office@european-agency.org

För ytterligare exemplar av nyhetsbrev eller annan information om the Agency's arbete kontakta Lena Thorsson, Sveriges representant i styrelsen, lena.thorsson@sit.se

Svensk översättning: Sigrid Färdeman, sigrid.fardeman@sit.se

Denna version av EuroNews är en översättning av det engelska originalet. Versioner på engelska eller andra språk kan laddas ner på: <http://www.european-agency.org/site/info/publications/euronews/index.html>

Tryckeri: Halstan www.halstan.co.uk

ISSN: 1560-2370
Euronews finns på följande språk: CS, DA, DE, EL, EN, ES, ET, FI, FR, HU, IS, IT, LT, LV, NL, NO, PL, PT, **SV**

Höst 2007

EuroNews använder papper tillverkat genom hållbart skogsbruk och är blekt utan klor (ECF)